Svar på skriftligt spörsmål om inrikesminister Risikkos utlåtande om att söka arbetsrelaterat uppehållstillstånd efter att man fått negativt asylbeslut

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 370/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Mika Raatikainen/saf:

> *Minister Risikko, som intervjuades i tidningen Keskisuomalainens webbnyheter 8.9.2017, säger att om en asylsökande får ett negativt asylbeslut är arbetsrelaterat uppehållstillstånd ett alternativ.*
>
> *Det betyder att inrikesministern lyfter fram ansökan om arbetsrelaterat upphållstilsltånd som en möjlighet för personer som fått negativt asylbeslut att stanna kvar i Finland. Min uppfattning är att ministern borde uppmana personerna i fråga att utan fördröjning lämna landet, eftersom den myndighet hon råder över har gett ett negativt beslut. Dylika ministerutlåtanden stöder inte Migrationsverkets arbete. Om personer som fått negativt asylbeslut stannar kvar i Finland för att vänta på andra myndigheters beslut, förbättrar det enligt min uppfattning åtminstone inte säkerhetsnivån i Finland.*
>
> *Man ska också beakta den socialpolitiska aspekten: ministern borde i första hand vara intresserad av finländarnas sysselsättning. I dag finns det åtminstone ca 207 000 arbetslösa personer i Finland.*
>
> *På basis av det som anförs ovan och enligt 27 § i riksdagens arbetsordning översänder jag till den minister som saken gäller följande spörsmål:*
>
> *Tänker regeringen i fortsättningen uppmuntra personer som fått negativt asylbeslut att stanna kvar i Finland med någon annan än den ursprungliga motiveringen,*
>
> *förväntas antalet arbetsrelaterade ansökningar om uppehållstillstånd öka märkbart och*
>
> *hur kommer man att ordna övervakningen av arbetsrelaterade ansökningar om uppehållstillstånd från personer som fått negativt asylbeslut samt tillhörande faktorer för att undvika eventuellt missbruk?*

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Svar på skriftligt spörsmål SSS 370/2017 rd

I spörsmålet lyfter man fram en del av intervjun med mig på tidningen Keskisuomalainens webbplats 8.9.2017, vilket inte beskriver situationen i sin helhet.

I intervjun ställde man mig frågor om en viss asylprocess. Jag sade att jag inte kan ta ställning till enskilda fall. Däremot beskrev jag hurdana olika uppehållstillstånd en asylsökande kan ansöka om.

Jag betonade i intervjun också att något tillståndsfiffel inte är tillåtet.

Allmänt kan följande konstateras om Finlands asylpolitik:

Asylförfarandet har inte i Finland avsetts för arbetskraftsinvandring. Om någon har för avsikt att flytta till Finland för att arbeta, måste personen ansöka om ett separat uppehållstillstånd, som man i regel ska ansöka om i det land där man vistas lagligt innan man ankommer till Finland. Asylsökande i Finland har emellertid rätt att arbeta under asylprocessen inom ramen för vissa tidsfrister. Många sökande har fått arbete under processens gång och de har enligt lagen rätt att ansöka om ett separat uppehållstillstånd också på arbetsrelaterade grunder när de har fått ett arbete.

Enligt utlänningslagen omfattar behandlingen av ansökningar om uppehållstillstånd för förvärvsarbete två steg. Arbetstillståndsenheten på arbets- och näringsbyrån fattar ett delbeslut i ärendet varefter Migrationsverket behandlar ansökan och fattar sitt beslut. Arbets- och näringsbyrån gör i sin bedömning en prövning av tillgången på arbetskraft, det vill säga utreder möjligheten att inom en rimlig tid få sådan arbetskraft som lämpar sig för det aktuella arbetet och som står till förfogande på arbetsmarknaden (EU/EES-området). Dessutom utvärderar arbets- och näringsbyrån att villkoren för anställningen uppfylls och säkerställa att arbetstagaren har tillräckliga förutsättningar, om det för arbetet krävs särskild kompetens eller tillstånd. Arbets- och näringsbyrån ska också försäkra sig om att arbetstagarens försörjning är tryggad i Finland genom inkomsterna för förvärvsarbetet.

Även om arbets- och näringsbyråns delbeslut är positivt, ska den sökande uppfylla de övriga förutsättningarna för uppehållstillstånd för att kunna få uppehållstillstånd. Prövningen av dessa hör till Migrationsverket. Till dessa förutsättningar räknas bland annat kravet på ett giltigt resedokument. Uppehållstillstånd kan förnekas enligt utlänningslagen bland annat om den sökande anses utgöra en risk för den allmänna ordningen eller säkerheten, folkhälsan eller Finlands internationella relationer. Också denna prövning görs av Migrationsverket.

Den sökande ska ha en arbetsplats redan innan han eller hon ansöker om uppehållstillstånd för arbetstagare. Arbetsgivaren ska bekräfta att den sökande säkert blir anställd och detta görs i regel genom att ingå ett arbetsavtal, som arbetsgivaren skickar in som bilaga till ansökan. Dessutom ska arbetsgivaren uppge villkoren för anställningsförhållandet i en bilaga till tillståndsansökan. På en utländks arbetstagarens anställningsförhållande ska tillämpas finsk arbetslagstiftning och finska branschspecifika, allmänt bindande kollektivavtal. Villkoren för utlänningars anställningsförhållanden ska i sin helhet motsvara praxis i branschen för finländska arbetstagare, också med avseende på lön. Arbets- och näringsbyrån bedömer arbetsgivarens realistiska förutsätt-

ningar och vilja att sköta sina skyldigheter som arbetsgivare. Myndigheterna övervakar också att spelreglerna för arbetslivet uppfylls på arbetsplatserna.

När man beaktar allt ovanstående kan man konstatera att man i prövningen av uppehållstillstånd för arbetstagare på ett mångsidigt sätt beaktar bland annat tillgången på lämplig arbetskraft inom den egna arbetsmarknaden, tillräcklig försörjning samt säkerhetsaspekter. Till följd av förutsättningarna och den gedigna prövningen är uppehållstillstånd för arbetstagare endast tillgänglig för sökande med en riktig arbetsplats, där finsk arbetslagstiftning följs. Avsikten är inte att uppmuntra personer som fått negativt asylbeslut att söka uppehållstillstånd baserat på sysselsättning. De har laglig rätt att göra det om de har lyckats få en arbetsplats i Finland. Utifrån Migrationsverkets nuvarande statistik kan man inte förutse en märkbar ökning av ansökningar om uppehållstillstånd för arbetstagare. Uppehållstillstånd för arbetstagare ska fortfarande i regel ansökas om innan man kommer till Finland, i det land där den sökande lagligt vistas, och detta är grundregeln enligt utlänningslagen.

Helsingfors 11.10.2017

Inrikesminister Paula Risikko